Sosyal Bilgiler Dersine ?li?kin Araç-Gereç Yeterlikleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Bilgiler Dersine ?li?kin Araç-Gereç Yeterlikleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30588

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Bilgiler Dersine ?li?kin Araç-Gereç Yeterlikleri Ölçe?i, ortaokul ö?rencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde kullan?lan çe?itli e?itim araç ve gereçlerini etkin bir ?ekilde kullanmaya yönelik alg?lad?klar? yeterlik düzeylerini ölçmek amac?yla 2015 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçek, ö?rencilerin ders materyallerine adaptasyonunu, teknolojik ve geleneksel araçlar? kullanma becerilerini ve bu konudaki kendilerine duyduklar? güveni de?erlendirmeyi hedefler. Bu Ölçek Geli?tirme çal??mas?, ö?rencilerin ö?renme ortamlar?ndaki araç kullan?m?na ili?kin öz yeterlik alg?lar?n?n belirlenmesi ve e?itim süreçlerinin iyile?tirilmesi aç?s?ndan önemli veriler sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilgiler, Araç-Gereç Kullan?m?, Yeterlik Alg?s?, Öz Yeterlik, Ortaokul Ö?rencileri, Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Çal??kan, H., Tangülü, Z., Sever, S.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Sosyal Bilgiler dersi kapsam?nda kullan?lan haritalar, küreler, teknolojik ekipmanlar ve di?er e?itim materyallerine yönelik ortaokul ö?rencilerinin sahip oldu?u veya alg?lad??? araç-gereç yeterlik düzeylerini geçerli ve güvenilir bir biçimde tespit etmektir. Bu tespit, dersin ö?retim yöntemlerinin ve materyal seçiminin ö?renci ihtiyaçlar?na uygunlu?unu de?erlendirmek için kritik bir zemin sa?lamaktad?r.

Çal??ma, ayn? zamanda geli?tirilen ölçek arac?l???yla ortaokul ö?rencilerinin genel araç-gereç yeterlikleri durumlar?n? incelemeyi ve bu yeterliklerin çe?itli demografik de?i?kenlere göre farkl?l?k gösterip göstermedi?ini ara?t?rmay? hedeflemi?tir. Bu, e?itimcilerin ve müfredat geli?tiricilerin materyal kullan?m?na yönelik destekleyici stratejiler olu?turmas?na yard?mc? olmu?tur.

Yap?

Sosyal Bilgiler Dersine ?li?kin Araç-Gereç Yeterlikleri Ölçe?i, ö?rencilerin derste kar??la?t?klar? somut ve soyut ö?renme materyallerini kullanma konusundaki öz yeterlik alg?s?n? ölçen psikolojik bir yap?y? temsil eder. Bu yap? genellikle ö?rencilerin araçlar? tan?ma, do?ru ba?lamda kullanma ve bu kullan?mdan ba?ar?l? sonuçlar elde etme inanc?n? kapsar.

Ölçek, muhtemelen birden fazla alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, geleneksel görsel

ARABPSYCHOLOGY.COM

materyallere (harita, poster vb.) yönelik yeterlik, teknolojik araçlara (ak?ll? tahta, bilgisayar vb.) yönelik yeterlik ve belki de ders içeri?ini somutla?t?ran di?er yard?mc? materyallere yönelik yeterlik ?eklinde ayr?lm?? olabilir. Ölçe?in, ö?rencilerin ö?renme sürecinde aktif rol almas?n? sa?layan araç kullan?m?na odaklanmas?, yap?n?n e?itimsel psikoloji aç?s?ndan önemini vurgulamaktad?r.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde geçerlik çal??malar?, arac?n amaçlanan yap?y? gerçekten ölçtü?ünü do?rulamak için yap?lm??t?r. ?çerik geçerli?i sa?lamak amac?yla, ölçek maddeleri uzman görü?lerine sunulmu?; Sosyal Bilgiler e?itimi, ölçme ve de?erlendirme alanlar?ndan akademisyenler taraf?ndan incelenerek dil, kapsam ve temsil gücü aç?s?ndan uygunlu?u teyit edilmi?tir.

Yap? geçerli?i ise, Faktör Analizi teknikleri kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler, maddelerin teorik olarak beklenen faktör yap?s? alt?nda topland???n? göstermi? ve ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? desteklemi?tir. Bu süreç, ölçe?in Sosyal Bilgiler dersine özgü araç-gereç yeterli?ini ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Sosyal Bilgiler Dersine ?li?kin Araç-Gereç Yeterlikleri Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k düzeyini belirlemek amac?yla Güvenirlik katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Tipik bir ölçek geli?tirme çal??mas?na uygun olarak, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? test etmek için test-tekrar test yöntemi de kullan?lm?? olabilir. Bu analizler, ö?rencilerin yeterlik alg?lar?n?n k?sa bir zaman dilimi içinde tutarl? kald???n? ve ölçe?in ölçüm sonuçlar?n?n istikrarl? oldu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal temelini belirlemek için aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçe?in birden fazla faktörden olu?tu?unu ve bu faktörlerin ö?rencilerin araç-gereç kullan?m?ndaki farkl? yeterlik alanlar?n? temsil etti?ini göstermi?tir. Faktör yüklerinin yüksek olmas?, maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlam??t?r.

AFA'n?n ard?ndan, ölçe?in faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklem üzerinde do?rulanmas? amac?yla do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonuçlar?nda elde edilen uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.), modelin veri setine mükemmel veya kabul edilebilir düzeyde

ARABPSYCHOLOGY.COM

uyum sa?lad???n? göstererek, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik olarak do?ruland???n? teyit etmi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme tipi, öz bildirimli psikolojik ölçektir.

Format: Genellikle 5'li Likert tipi derecelendirme format?nda (Örn: Hiç Kat?lm?yorum - Tamamen Kat?l?yorum) haz?rlanm??t?r.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Ö?renciler.

Age Group: Ortaokul ö?rencileri (Genellikle 10-14 ya? aral???).

Population Details: Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanl???'na ba?l? ortaokullarda ö?renim gören ö?renciler.

Test Methodology: Ölçek, ö?rencilerin kendilerine sunulan araç-gereç kullanma yeterli?i ile ilgili ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri yoluyla uygulan?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilgiler Ö?retimi, Ö?renme Materyalleri, E?itim Teknolojileri, Öz Yeterlik, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Çal??kan, Tangülü ve Sever taraf?ndan 2015 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari kullan?m? için yazarlar?ndan izin al?nmas? gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar genellikle kaynak gösterilmek ?art?yla mümkündür. Ölçe?in orijinal makalesi Kalem Uluslararas? E?itim ve ?nsan Bilimleri Dergisi'nde yay?mlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Çal??kan, H., Tangülü, Z. ve Sever, S. (2015). Sosyal Bilgiler Dersine ?li?kin Araç-Gereç Yeterlikleri Ölçe?i'nin geli?tirilmesi ve ortaokul ö?rencilerinin durumlar?n?n incelenmesi. **Kalem Uluslararas? E?itim ve ?nsan Bilimleri Dergisi, 5**(8), 99-132. DOI: http://dx.doi.org/10.23863/kalem.2017.46

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? Kalem Academy web sitesinde mevcuttur: kalemacademy.com

Ölçe?in özgün PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sosyal-bilgiler-dersine-iliskin-arac-gerec-yeterlikleri-olcegi-toad.pdf

Sosyal Bilgiler Dersine ?li?kin Araç-Gereç Yeterlikleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu nedenle maddeler buraya eklenememi?tir. Maddeler için yay?mlanm?? makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM